

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

РЕКРЕАЦІЙНА ГЕОГРАФІЯ

**методичні рекомендації з вивчення дисципліни
для студентів денної форми навчання**

Підготовки бакалавра

освітній ступінь

Спеціальності	103	Науки про Землю (Географія)
	242	Туризм

Мукачєво-2016

УДК 911.3
ББК 26.8я73
Р-36

*Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № від 2016 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри туризму і рекреації
протокол № 98 від 06 грудня .2016 р.*

Укладач:

Медвідь Л.І. – старший викладач кафедри туризму і рекреації.

Рецензент

Р-36

Рекреаційна географія: методичні рекомендації з вивчення дисципліни для студентів денної форми навчання спеціальностей 103 Науки про Землю (Географія) та 242 Туризм / укладач Л.І. Медвідь – Мукачево: МДУ, 2016. – 48 с.: іл.. (1,9 д.а)

Анотація. Методичні матеріали містять програму, план семінарських занять та завдання до них, завдання з вивчення номенклатури, перелік питань до екзамену, додатки та список рекомендованих джерел.

Вказівки призначені для студентів спеціальності Науки про Землю (Географія) та «Туризм» факультету туризму і готельно-ресторанного бізнесу. Також вони можуть бути використані студентами заочної форми навчання.

© Мукачівський державний університет, 2016

ЗМІСТ

1. Передмова.....	4
2. Вимоги до знань.....	6
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Тематичний план вивчення дисципліни.....	9
5. Семінарські заняття та завдання до них.....	10
6. Перелік питань до екзамену	31
7. Список рекомендованих джерел..	35
8. Додатки	37

1. ПЕРЕДМОВА

Програма курсу «Рекреаційна географія» розрахована на студентів спеціальності Науки про Землю (Географія) та Туризм вищих навчальних закладів. Вона передбачає вивчення теоретико-методологічних і методичних основ рекреаційної географії, умов і факторів формування туристично-рекреаційної системи, її територіальної організації.

Мета вивчення курсу - формування у студентів знання основних положень рекреаційної географії

Завданнями курсу є:

- з'ясувати об'єктивну необхідність, сутність і роль рекреаційної географії в сучасних умовах;
- володіти базисно-ресурсними, просторово-економічними та соціально-економічними умовами та факторами формування територіально-рекреаційної системи;
- вивчити схему рекреаційного районування України та світу;
- знати природно-рекреаційні умови і рекреаційні ресурси України та регіонів світу та можливості їх використання в організації рекреаційних послуг.

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з категоріями та основними поняттями фізичної та соціально-економічної географії, туристичні ресурси. Курс «Рекреаційна географія» є складовою у підготовці спеціалістів географічного профілю.

Засвоєння студентами теоретичних та науково-методичних основ передбачає їх практичне застосування, оскільки знання закономірностей та принципів рекреаційної географії дає можливість підвищувати ефективність рекреаційної системи, правильно вирішувати проблеми соціально-економічного розвитку туристичних районів та країни в цілому.

Предмет дисципліни – просторова організація туристично-рекреаційної системи з врахуванням особливостей використання природних та культурних комплексів, технологічних споруд, обслуговуючого персоналу, адміністрації та відпочиваючих.

2. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ

Вивчивши курс «Рекреаційна географія» студенти повинні:

вміти:

- пояснити дію різних факторів на формування та функціонування туристично-рекреаційної системи;
- визначати та пояснювати вплив природних та соціально-економічних умов на формування туристично-рекреаційних комплексів;
- аналізувати рекреаційні потреби з врахуванням територіально-часової організації рекреаційної діяльності;
- володіти схемою туристично-рекреаційного районування території України та світу;
- аналізувати потенціал рекреаційних районів України та світу з врахуванням перспектив їх розвитку.

знати:

- предмет, методологію та завдання курсу «Рекреаційна географія»;
- вплив природних та соціально-економічних умов на формування туристично-рекреаційних комплексів;
- класифікацію рекреаційних ресурсів;
- особливості рекреаційних потреб різних вікових груп населення з врахуванням територіально-часової організації рекреаційної діяльності;
- рекреаційні райони України та світу і їх особливості виділення.

3. Програма навчальної дисципліни

«Рекреаційна географія»

Тема №1: Рекреаційна географія як наука.

Рекреаційна географія та її місце в системі економічних та географічних наук. Об'єкт та предмет вивчення навчальної дисципліни. Основні функції рекреації. Структура та взаємозв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Тема №2: Теоретична база рекреаційної географії

Наукові категорії рекреаційної географії: закони, закономірності, принципи, фактори. Застосування наукових категорій в рекреаційній географії. Теорії та концепції рекреаційної географії.

Тема №3: Територіальна рекреаційна система як об'єкт вивчення рекреаційної географії.

Рекреаційна система як об'єкт вивчення рекреаційної географії. Властивості ТРС. Природні та соціально-економічні умови формування ТРС. Базисно-ресурсні, просторово-економічні та соціально-економічні умови та фактори формування ТРС. Класифікація ТРС.

Тема №4: Рекреаційні умови та рекреаційні ресурси, типи їх оцінки.

Рекреаційні умови та ресурси та їх роль в рекреаційній географії. Видовий склад рекреаційних ресурсів. Методи оцінки туристично-рекреаційних ресурсів: медико-біологічний тип оцінки; психо-естетичний тип оцінки; технологічний тип оцінки.

Тема №5: Покомпонентна оцінка рекреаційних ресурсів.

Природні рекреаційні ресурси. Рекреаційні ресурси природного походження: кліматичні, гідрологічні, геоморфологічні, біологічні, об'єкти природно-заповідного фонду. Методи оцінки природних рекреаційних ресурсів. Особливості розміщення і використання у світі та Україні.

Історико-культурні рекреаційні ресурси. Види історико-культурних рекреаційних ресурсів: архітектурно-містобудівні, археологічні, соціально-демографічні, подієві, етнографічні. Методи оцінки історико-культурних рекреаційних ресурсів. Особливості розміщення і використання у світі та Україні.

Інфраструктурні рекреаційні ресурси. Формування рекреаційної інфраструктури. Аналіз інфраструктурних рекреаційних ресурсів в світі і на Україні.

Тема №6: Районування в рекреаційній географії. Схеми рекреаційного районування.

Основні принципи і головні аспекти рекреаційного районування. Сутність поняття «районування». Економічний, екологічний, соціальний, географічний аспекти рекреаційного районування. Принципи рекреаційного районування: генетичний, соціально-економічний, єдності з адміністративно-територіальним поділом території.

Умови і фактори рекреаційного районоутворення. Умови рекреаційного районоутворення – загальні особливості природного й соціально-економічного середовища, у яких відбувається формування й функціонування туристських районів. Природне середовище рекреаційного районоутворення. Соціально-економічне середовище рекреаційного районоутворення. Перелік факторів рекреаційного районоутворення.

Таксономічні одиниці районування. Варіанти таксономічних одиниць рекреаційного районування, їх визначення. Поняття рекреаційного району. Ознаки та структура рекреаційного району.

Рекреаційне районування України.

Рекреаційне районування світу.

Тема №7: Рекреаційна географія країн Європи.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Європи, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Європи.

Рекреаційна географія країн Середземноморської та Альпійської Європи. Рекреаційна географія країн Північної Європи та Прибалтики. Рекреаційна географія країн Центральної та Східної Європи. Рекреаційні центри, курорти та зони відпочинку регіону.

Тема №8: Рекреаційна географія країн Азії.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Азії, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Азії.

Рекреаційна географія країн Південно-Західної та Південно-Східної Азії. Рекреаційна географія країн Східної та Центральної Азії. Рекреаційна географія інших регіонів Азії. Рекреаційні центри, курорти та зони відпочинку регіону

Тема №9: Рекреаційна географія країн Північної Америки.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Північної Америки, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Північної Америки.

Рекреаційна географія Канади. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Рекреаційна географія США. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Рекреаційна географія Мексики. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Тема №10: Рекреаційна географія країн Центральної Америки.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Центральної Америки, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Центральної Америки.

Рекреаційна географія країн Центральної Америки. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Тема №11: Рекреаційна географія країн Південної Америки.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Південної Америки, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Південної Америки.

Рекреаційна географія країн Південної Америки. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Тема №12: Рекреаційна географія країн Африки.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Африки, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в країнах Африки.

Рекреаційна географія країн Середземноморської та Східної Африки. Рекреаційна географія країн Північної, Західної Африки та Центральної Африки. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Тема №13: Рекреаційна географія країн Австралійсько-Океанічного регіону.

Фактори розвитку рекреаційного господарства країн регіону.

Рекреаційні ресурси Австралії та Океанії, їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції. Зони сучасного рекреаційного освоєння в Австралії та Океанії.

Рекреаційна географія Австралії та Океанії. Основні рекреаційні центри, курорти і зони відпочинку регіону.

Тема №14: Рекреаційна географія Антарктиди.

Фактори розвитку рекреаційного господарства континенту.

Рекреаційні ресурси Антарктиди, їх оцінка та використання в рекреації.

Зони сучасного рекреаційного освоєння Антарктиди. Основні рекреаційні центри регіону.

Тема №15: Рекреаційна географія України.

Фактори розвитку рекреаційної галузі України.

Рекреаційні ресурси України та їх оцінка.

Рекреаційне районування території. Центри туристичного попиту та туристичної пропозиції.

Рекреаційна географія рекреаційних районів України.

4. Тематичний план вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Рекреаційна географія» передбачає засвоєння студентами матеріалу, апробацію отриманих знань на практиці та самостійне поглиблення практичних навичок.

Орієнтовний розподіл часу за окремими темами наведено в таблиці 1.

Лекції – 30 год., практичні – 16 год.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
<i>Змістовий модуль Методологічні засади рекреаційної географії</i>				
Тема 1. Рекреаційна географія як наука. Об'єкт та предмет вивчення	6	2	2	3
Тема 2. Теоретична база рекреаційної географії	6	2	2	3
Тема 3. Територіально-рекреаційна система як об'єкт вивчення рекреаційної географії	7	2	2	3
Тема 4 Рекреаційні ресурси та рекреаційні умови	7	2	2	3
Тема 5 Покомпонентна оцінка та аналіз природно рекреаційних ресурсів	6	2		4
Тема 6 Районування в рекреаційній географії Схеми рекреаційного районування.	6	2	2	4
Разом за змістовим модулем 1	38	12	10	20
<i>Змістовий модуль 2 Регіональна рекреаційна географія України та світу</i>				
Тема 7 Рекреаційна географія країн Європи	8	2	2	4
Тема 8 Рекреаційна географія країн Азії	8	2	2	4
Тема 9 Рекреаційна географія країн Північної Америки	6	2	2	4
Тема 10 Рекреаційна географія країн Центральної Америки	6	2	2	4
Тема 11 Рекреаційна географія країн Південної Америки	8	2	2	4
Тема 12 Рекреаційна географія країн Африки	6	2	2	4
Тема 13 Рекреаційна географія країн Австралійсько-Океанічного регіону	8	2	2	4
Тема 14 Рекреаційна географія Антарктики	4	2		3
Тема 15 Рекреаційна географія України	8	2	2	5
<i>Контрольний захід (КР)</i>	5	2		3
Разом за змістовим модулем 2	67	18	16	39
Екзамен	30	-	-	30
Усього разом	135	34	26	89

5. Семінарські заняття та завдання до них

Семінарське заняття №1

Тема : Рекреаційна географія як наука. Теоретична база рекреаційної географії

Питання для обговорення:

1. Рекреація як соціокультурний феномен сучасності. Передумови становлення і розвитку.
2. Об'єкт, предмет рекреаційної географії. Мета, і завдання і місце дисципліни. Основні функції р рекреаційної географії.
3. Наукові категорії рекреаційної географії: закони, закономірності, принципи та чинники.
4. Теорії та концепції рекреаційної географії.

Завдання практичної підготовки:

1. Оцінка рекреаційної інформації необхідної для прийняття рішення про відпочинок.

1.1. Проаналізуйте об'єм поточної інформації місцевих і всеукраїнських періодичних видань, але не спеціалізованих, з метою отримання інформації рекреаційного плану про відпочинок в Закарпатті.

1.2. Проаналізуйте рекламну інформацію на сайтах INTERNET та спробуйте знайти там інформацію про Закарпаття. (За умови доступу до комп'ютерної мережі).

1.3. Відвідайте книжні магазини та кіоски розповсюдження періодичних видань та складіть перелік наявних на даний час в продажу рекламно-довідкової та спеціалізованої літератури про Закарпаття.(спеціалізовані періодичні видання, довідники, буклети, брошури, туристичні карти, листівки).

Методичні вказівки: Розподіліть зібрану Вами інформацію на три умовні групи: рекламні оголошення; змістовна інформація (позитивна); критичні негативні матеріали. Визначіть, інформація якого характеру переважає – рекламна чи змістовна, позитивна чи негативна; як висвітлено в публікаціях складові рекреаційної галузі: транспортні послуги, екскурсійне обслуговування, заклади громадського харчування, можливості розміщення в готелях та інших

закладах проживання, лікувально-оздоровчі послуги для відпочиваючих, інші послуги для відпочиваючих; чи рівномірно розподілена інформація про рекреаційні заклади регіону; чи можна на основі отриманої інформації виділити рекреаційні райони області, визначити рекреаційні послуги, що надаються відпочиваючим, рівень цін на туристичне обслуговування.

Зробіть висновки про стан інформованого ринку рекреаційних послуг Закарпаття – які проблеми існують при інформованості, на скільки подана інформація доступна для пересічного рекреанта, чи зможе потенційний споживач рекреаційних послуг на основі цієї інформації вибрати Закарпаття в якості місця відпочинку.

Питання самостійного вивчення:

1. Геополітичний фактор розвитку рекреаційної географії.
2. Особливості рекреації як форми суспільної діяльності.
3. Теорія периферійного розвитку рекреації;
4. Теорія двосекторного розвитку рекреації;
5. Концепція розвитку рекреації як зустрічі культур;
6. Концепція самознищення розвитку рекреації

Теми рефератів та повідомлень

1. Історія виникнення та розвитку рекреаційної географії.
2. Особливості рекреаційних досліджень в кінці 80-х та в кінці 90-х років.
3. Зміна рекреаційної поведінки після розпаду СРСР.
4. Територіально рекреаційні системи України.
5. Геополітичний фактор розвитку рекреаційної географії.
6. Особливості рекреації як форми суспільної діяльності.

Основні терміни та поняття:

Рекреація, відпочинок, рекреаційна географія, вільний час, структура вільного часу, рекреаційні території, рекреаційні потреби, релаксація, модель життєзабезпечення, модель змістовного проведення вільного часу, рекреаційний

потенціал, ТРС, туристична діяльність, господарський потенціал території, рекреаційна освоєність території, туризм.

Рекомендована література:

3, 5, 8, 18,20,27,34.

Семінарське заняття №2

Територіальна рекреаційна система як об'єкт вивчення рекреаційної географії

Питання для обговорення:

1. Територіальна рекреаційна система: поняття, склад.
2. Складові територіальної рекреаційної системи та їх характеристика.
3. Класифікаційні ознаки ТРС. Класифікація ТРС за Котляровим Е.А., Зоріним І.В., Преображенським В.С., Веденіним Ю.А.
4. Умови і фактори формування ТРС

Завдання практичної підготовки:

1. Оцінити рекреаційну доступність Закарпатської області, як рекреаційного об'єкту для потенційних споживачів рекреаційних послуг, які проживають в: Москві, Ризі, Мюнхені, Празі. Оцінку проведіть з використанням п'ятибальної шкали, від „1” (дуже низька оцінка) до „5” (дуже висока оцінка).

Методичні вказівки: Проводячи оцінку використайте такі критерії доступності рекреаційного об'єкту:

а) інформаційна доступність;

- наявність повної і різноманітної інформації про рекреаційний об'єкт – путівники та довідкова література українською та іноземним мовами;
- можливість отримання інформації про Закарпаття від туристичних операторів та агентів;
- існування спеціалізованих інформаційних служб в консульських відділах посольства України в різних країнах;
- існування інформаційної сторінки про Закарпаття на сайтах INTERNET на різних мовах;

б) формальна доступність;

- існування відпрацьованої і доступної для споживачів системи отримання в'їзних та транзитних віз в паспортних службах;
- в) транспортна доступність;
- наявність прямого авіасполучення і залізничних маршрутів;
  - можливість використання особистого автотранспорту;
  - якість транспортних послуг, в тому числі зручність обладнання автострад, залізничних та авто вокзалів, аеропортів,
- г) фінансова доступність;
- рівень цін на рекреаційні послуги;
  - відповідність цін на сервіс якості пропонованих послуг;
  - наявність альтернативних послуг (готелів різної категорії, пансіонатів, ресторанів, кафе);
  - відповідність цін на рекреаційні послуги в Закарпатті рівню цін на курортах конкуруючих регіонів – Львівська обл., Івано-Франківська обл., Чернівецька обл.
- д) практична доступність рекреаційних послуг в Закарпатті;
- наявність інформаційних служб, які спроможні надати допомогу рекреантам в організації відпочинку в Закарпатті з врахуванням їх смаків;
  - наявність системи готелів та закладів масового харчування, що відповідають смакам;
  - зручність обладнання місць відпочинку, туристичних маршрутів, паркових комплексів;
  - можливості оренди автотранспорту;
  - наявність закладів, орієнтованих на задоволення специфічних вимог дітей (дитяче харчування, дозвілля);
- е) „альтернативна” доступність;
- проблемність в купівлі путівки, туристичних пакетів і організації „неорганізованих” подорожей;
  - переваги відпочинку в Закарпатській області в порівнянні з відпочинком в Львівській обл., Івано-Франківській обл., Чернівецькій обл.

Хід виконання роботи:

Для оцінки доступності Закарпаття як рекреаційного об'єкту заповніть таблицю:

Таблиця №1

Ступінь доступності Закарпатської області як рекреаційного об'єкту

№ п/п	Доступність Закарпаття як рекреаційного об'єкту	З точки зору відпочиваючого, який проживає в			
		Празі	Москві	Ризі	Мюнхені
1	Інформаційна				
2	Формальна				
3	Транспортна				
4	Фінансова				
5	Практична				
6	„альтернативна”				
Сумарна оцінка					

Шкала оцінки рекреаційної доступності:

1 бал – дуже низька; 2 бали – низька; 3 бали – середня; 4 бали – висока; 5 балів – дуже висока.

Сумарна оцінка доступності Закарпатської області як рекреаційного об'єкту не може перевищувати 30 балів і бути меншою за 6 балів.

1.2. На основі проведеної оцінки зробіть висновки відносно перспектив відпочинку в Закарпатті. Жителі яких регіонів виберуть Закарпаття для відпочинку?

1.3. Які практичні рекомендації Ви зможете дати для кращої організації відпочинку різних груп потенційних споживачів?

Питання самостійного вивчення:

1. Територіальна рекреаційна система погляди різних шкіл;
2. Західноєвропейська теорія територіально-рекреаційної системи;
3. Американська теорія територіально-рекреаційної системи.

Теми рефератів та повідомлень

1. ТРС як об'єкт вивчення рекреаційної географії.
5. Властивості ТРС та їх особливості.
6. Врахування особливостей ТРС при розміщенні рекреаційних об'єктів.

Основні терміни та поняття:

ТРС, властивості ТРС – різноманітність, динамічність, комфортність, стійкість, ефективність, ієрархічність, надійність, динамічність, мінливість, комплексність, класифікація ТРС за Котляровим Е.А., Класифікація ТРС за Зоріним І.В., Преображенським В.С., Веденіним Ю.А.

Рекомендована література:

3,5,6,7,8,9,18,20,27,34,36

Семінарське заняття №3

Тема: Рекреаційні ресурси та рекреаційні умови. Районування в рекреаційній географії

Питання для обговорення:

1. Зміст та поняття рекреаційних ресурсів та рекреаційних умов. Склад та видова структура рекреаційних ресурсів.
2. Етапи та методи оцінки рекреаційних ресурсів. Географія поширення рекреаційних ресурсів.
3. Покомпонентна оцінка рекреаційних ресурсів: клімату і погоди, поверхневих і підземних вод, флори і фауни, літолого-геоморфологічних тощо.
4. Районування в рекреаційній географії. Схеми рекреаційних районів.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту України та світу нанести основні види рекреаційних ресурсів та ареали їх поширення.

2. Використовуючи контурну карту України та світу нанести схеми рекреаційних районів та відзначити найбільш популярні курорти та рекреаційні території.

Питання самостійного вивчення:

1. Географія поширення рекреаційних ресурсів у країнах Європи, Азії, Америки, Африки, Австралії та Океанії.

2. Методи оцінки природних кліматичних, бальнеологічних та ландшафтних ресурсів.

3. Розвиток вчення про рекреаційний район. Схеми рекреаційного районування.

Теми рефератів та повідомлень:

1. Рекреаційні ресурси клімату і погоди та їх роль і значення в рекреаційній діяльності.

2. Ботанічні пам'ятника Закарпатської області як об'єкт пізнавальної рекреації.

3. Відомі схеми рекреаційного районування України та світу

4. Загальна характеристика туристичних рекреаційних потоків в Україні.

5. Характеристика рекреаційних можливостей рекреаційних регіонів України (вибір рекреаційного регіону узгоджуються з викладачем).

6. Аналіз туристичного потенціалу рекреаційних районів України (вибір рекреаційного району узгоджуються з викладачем).

Основні терміни та поняття:

Рекреаційні ресурси, видова структура рекреаційних ресурсів, класифікація рекреаційних ресурсів, компоненти природних рекреаційних ресурсів, рекреаційне районування, схеми рекреаційного районування, ознаки рекреаційний районів, рекреаційний регіон, рекреаційний район, рекреаційні потоки, рекреаційна місткість, рекреаційне навантаження, рекреаційні ресурси, рекреаційна база, рекреаційні заклади, рекреаційний потік.

Рекомендована література:

2,3,4,5,6,7,8,9,10,18,20,27,34,36.

Семінарське заняття №4

Тема: Рекреаційна географія країн Європи

Питання для обговорення:

1. Фактори розвитку рекреаційного господарства регіону та оцінка рекреаційних ресурсів.

2. Характер і рівень розвитку рекреаційних систем країн Середземноморського та Альпійського рекреаційних районів.
3. Характер і рівень розвитку рекреаційних систем країн Північної Європи та Прибалтики.
4. Характер і рівень розвитку рекреаційних систем країн Центральної Європи.
5. Характер і рівень розвитку рекреаційних систем країн Східної Європи.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту Європи нанесіть основні райони та центри розвитку туризму та рекреації.
2. Побудувати матрицю сезонності курортів Європи.

Методичні вказівки: при виконанні завдання врахувати періоди року з: найбільш сприятливими кліматичними умовами (високий сезон); достатньо сприятливими кліматичними умовами (сезон); несприятливими кліматичними умовами (низький сезон). Із урахуванням місяців року в табл. 2 навпроти кожного курортного регіону потрібно поставити позначки: «++» – найбільш сприятливого сезону; «+» – сприятливого періоду відпочинку; «-« – несприятливого сезону.

Таблиця 2.

Матриця сезонності курортів Європи

№ п/п	Курорти регіону	Місяці року											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Мальме												
2.	Закопане												
3.	Штребське-Плесо												
4.	Аліканте												
5.	Будва												
6.	Тепліце												
7.	Карінтія												
8.	Лахті												
9.	Шамоні												
10.	Краків												
11.	Варна												
12.	Карлові Вари												

Питання самостійного вивчення:

1. Рекреаційний потенціал «карликових» країн Європи;
2. Рекреаційний потенціал острівних територій Європи;

3. Сім чудес Європи.

Теми рефератів та повідомлень:

1. Специфіку туризму в країнах Середземномор'я
2. Туристично-рекреаційний потенціал Прибалтійських держав.
3. Туристично-рекреаційні центри Польщі, Словаччини, Угорщини.
4. Гірськолижні курорти країн Європи.
5. Рекреаційний потенціал острівних територій Європи.

Основна рекреаційно-географічна номенклатура:

Курорти:

Австрія: Кітцбюель, Зеефельд, Отцталь, Ціллерталь, Сан-Антон, Лех, Цель-ам-Зее, Бадгастайн, Баден, Карніше, Заальбах, Хінтерглемм, Інсбрук, Баден-бай-Він, Гальтюр, Штубайталь, Сант-Йохан, Піцталь, Карінтія, Зальцкаммергут, Сант-Вольфганг, Хінтертукс.

Андорра: Андорра-ла-Велья, Арінсаль, Аркаліс, Эль-Татер, Пас-де-ла-Каса-Грау-Руж, Пал.

Білорусія: Нарочь, Бобруйськ, Ждановичі, Рогачів.

Бельгія: Спа, Брюгге, Рошфор, Бастонь, Дінан та ін.

Болгарія: Варна, Бургас, Золоті Піски, Сонячний Берег, Албена, Сонячний День, Хисаря, Кюстенділ, Пампорово, Боровець, Вітоша, Банско.

Боснія та Герцеговина: Ілідже, район Сараєво, Баня-Лука.

Великобританія: Бат, Брайтон, Борнемут.

Угорщина: Будапешт, Хевіз, Балатонфюред.

Німеччина: Гарміш-Партенкірхен, Бертехсгаден, Вісбаден, Кюлунгборн, Бад Зальціг, Баден-Баден, Бад Годсберг, Бад Хеннінген, Оберхоф, Обервізенталь.

Греція: о-ви Кіклади, о. Евбея, п-ов Халкідікі, о. Родос, Лутракі, арх. Додеканес, о. Корфу, Парнас, Каммена Вурла, о. Санторін.

Ісландія: Тінгведлір, Міватн-ог-Лахсау, Скафтафедль, Йекюльсаургльюрвюр.

Іспанія: Сантандер, Пальма, Ібіца, Малага, Канарські о-ви, Коста-Брава, Коста-Дорада, Коста-Бланка, Коста-дель-Соль, Коста-де-Валенсія, Коста-де-Асаар, о. Мальорка, Балеарські о-ви.

Італія: о. Капрі, о. Іскья, о. Сицилія, о. Сардинія, Лігурійська Рив'єра, Римині, Мілано Мариттіма, Пезаро, Аlassіо, Сан-Ремо, Террачіна, Гаєта, Формія, Позитано, Амальфі, Сан Мартіно ді Кастроцца, Кортіна д'Ампеццо, Борміо, Мурано та ін.

Латвія: Юрмала, Сігулда.

Литва: Клайпеда, Паланга, Нерінга, Друскінінкай

Мальта: Сліма, Сент-Джуліанс, затоки Сент-Джордж, Сент-Паул, Голубий Грот, о. Гозо, о. Коміна, Ла-Валлетта та ін.

Польща: Закопане, Сопот, Криниця, Івонич-Здруй, Щавниця, Свіноуйсьце, Камень-Поморські, Колобжег.

Португалія: Кошта ду Сол, Алгарве, Вілароша, о-ви Мадейра, Азорські о-ви, Ешторіал, Кашкаші, Калдам да Раїнья.

Румунія: Мамайя, Ефорія, Сіная, Предял, Пояна-Брашов, Констанца, Мангалія, Буштєні, Бейле-Фелікс, Бейле-Еркулане, Ефорі-Норд.

Словаччина: Штребське-Плесо, Ясна, Бардежовське Купеле, Тренчіанске Теплице, Лучки, Коритниця, Любохня, Пієштяны, Дудінце, Бардейов, Новий Смоковець, печера Бистра.

Словенія: Постойна, Бленд, Бохін, Бовець, Країнська Гора, Портороз, Рогашка, Слатіна, Чатеж.

Україна: Ялта, Алушка, Алушта, Трускавець, Моршин, Миргород, Гурзуф, Лівадія, Планерське, Судак, Корєїз, Форос, Місхор, Гаспра, Сімеїз, Партеніт, Судак.

Фінляндія: Хімос, Вуокатті, Рука, Тахко, Юляс, Леві, Сарисельга, Катінкулта та ін.

Франція: Ніцца, Канни, Сен-Тропез, Антіб, Біарріц, Байонна, Шамоні, Гренобль, Лазурний берег, Сен-Мало, Сен-Жерве, Грас, Вільфранш-Сюр-Мер, Жуан-ле-Пен, Гольф-Жуан, Сан-Рафаель, Куршевель, Валь д'Ізер, Межев, Мерібель, Віші та ін.

Хорватія: Пула, Ровінь, Опатія, Шибеник, Дубровник, Пореч, Рієка, Трогир, Спліт, Умаг, Прімоштен, Макарска Рив'єра, острови: Крка, Хвар, Віс, Корчула, Шипан та ін., Доленське, Шмарешке, Чатежке Топліце, Іванич-Град.

Чехія: Карлови-Вари, Подебради, Маріанське-Лазне, Франтішков-Лазне, Крконоше, Шумава, Бескіди, Яхімов, Тепліце.

Швейцарія: Санкт-Моріц, Кран-Монтана, Давос, Лезен, Саас-Фе, Вербе, Віллар, Церматт, Баден, Бад-Рагац, Івердон.

Естонія: Пярну, Хаапсалу, Нарва-Йієсуу, Курессааре.

Югославія: Будва, Светы Стефан, Герцог Нові, Ульцинь, Петровац-На-Море, Сутоморе, Ада, Мілочер, Цетинє о. Мамула, Ігало, Котор.

Туристські центри:

Австрія: Відень, Зальцбург, Інсбрук, Грац, Лінц.

Андорра: Андорра-ла-Велья.

Білорусія: Мінськ, Полоцьк, Вітебськ, Могилів, Гродно, Мир, Брест, Гомель.

Бельгія: Брюссель, Антверпен, Андерлехт, Гент, Брюгге.

Болгарія: Софія, Пернік, Пловдів, Несебир, Габрово, Велико-Тирново, Копривштиця, Мелнік, Созопол, Варна, Бургас.

Боснія и Герцеговина: Сараєво, Мостар, Баня-Лука.

Великобританія: Белфаст, Глазго, Единбург, Лондон, Кардіфф, Оксфорд, Кембридж, Кентербері, Йорк, Честер, Бат, Бірмінгем, Ліверпуль, Манчестер.

Угорщина: Будапешт, Естергом, Егер, Секешфехервар, Сегед, Мішкольц, Вишеград.

Німеччина: Берлін, Дрезден, Любек, Кіль, Бремен, Франкфурт-на-Майні, Штутгарт, Нюрнберг, Кельн, Лейпциг, Майнц, Кобленц, Мюнхен, Гамбург, Потсдам, Бранденбург, Дюссельдорф.

Греція: Афіни, Салоніки, Іракліон, Лутракі, Коринф.

Данія: Копенгаген, Орхус, Оденсе, Ольборг, Хельсінгер, о. Борнхольм.

Іспанія: Мадрид, Барселона, Сантьяго-де-Компостела, Саламанка, Авіла, Сеговія, Севілья, Валенсія, Сарагоса, Малага, Кордова, Толедо, Аліканте, Бильбао, Памплона, Леон, Гранада, Бургос.

Італія: Рим, Мілан, Генуя, Неаполь, Флоренція, Венеція, Піза, Верона, Турин.

Латвія: Рига, Юрмала, Сигулда.

Литва: Вільнюс, Каунас, Клайпеда, Паланга, Нерінга, Тракай, Друскінінкай.

Македонія: Скопє, Охрид, Бітола, Прілеп, Куманово.

Мальта: Валлетта, Мдіна.

Молдавія: Кишинів, Тирасполь, Бельци, Бендери.

Нідерланди: Амстердам, Роттердам, Гаага, Утрехт, Делфт, Лейден, Харлем.

Норвегія: Осло, Тронхейм, Тромсє, Берген.

Польща: Варшава, Лодзь, Краків, Познань, Люблін, Вроцлав, Гданськ, Мальборк, Белосток, Торунь, Гнезно, Величка.

Португалія: Лиссабон, Коимбра, Сетубал, Эвора, Порту, Брага, Авейру, Эшториал.

Румунія: Бухарест, Брашов, Ясси, Орадя, Клуж-Напока, Тимішоара, Тиргу-Муреш.

Словаччина: Братислава, Тернава, Нітра, Банська-Стявниця,

Словенія: Любляна, Марібор, Целе.

Україна: Київ, Харків, Одесса, Львов, Сімферополь, Севастополь, Євпаторія, Полтава, Керч, Ялта, Феодосія, Алушка, Алушта.

Фінляндія: Хельсінкі, Турку, Тампере, Рованієми, Ювяскюля, арх. Суоменліна, Ловіса, Порвоо.

Франція: Париж, Ніцца, Канн, Ліон, Версаль, Антіб, Біарріц, Марсель, Авіньйон, Шартр, Клермон-Ферран, Лілль.

Хорватія: Пула, Хвар, Ровінь, Шибеник, Дубровник, Пореч, Загреб, Рієка, Трогір, Спліт.

Чехія: Прага, Брно, Острава, Ческі-Крумлов, Ческе-Будевіце, Кутна-Гора, Оломоуц, Кромержіж, Табор, Тельч, Конопіште.

Швейцарія: Женева, Цюріх, Базель, Лозанна, Люцерн, Берн, Монтре, Лугано, Локарно, Аскона.

Швеція: Стокгольм, Гетеборг, Мальме, Уппсала, Лунд, Вастерас, Йенчепінг, Лінчепінг, Норчепінг, Кальмар, о. Готланд.

Естонія: Талин, Тарту, Виру, Нарва, П'ярну, Хаапсалу, Курессааре.

Югославія: Белград, Подгоріця, Котор.

Рекомендована література:

1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12,19,20,21,22,27,29,34,36,40

Семінарське заняття № 5

Тема: Рекреаційна географія країн Азії

Питання для обговорення:

1. Природно-географічні можливості розвитку рекреації в країнах Азії.
2. Рекреаційна географія країн Південно-Західної Азії.
3. Рекреаційна географія країн Південно-Східної Азії.
4. Рекреаційна географія країн Північної та Центральної Азії.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту Азії нанесіть основні райони та центри розвитку туризму та рекреації.
2. Побудувати матрицю сезонності курортів Азії.

Методичні вказівки: при виконанні завдання врахувати періоди року з: найбільш сприятливими кліматичними умовами (високий сезон); достатньо сприятливими кліматичними умовами (сезон); несприятливими кліматичними умовами (низький сезон). Із урахуванням місяців року в табл. 3 навпроти кожного курортного регіону потрібно поставити позначки: «++» – найбільш сприятливого сезону; «+» – сприятливого періоду відпочинку; «-» – несприятливого сезону.

Таблиця 3.

Матриця сезонності курортів Азії

№ п/п	Курорти регіону	Місяці року											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Сухумі												
2.	Ейн-Бокек												
3.	о. Балі												
4.	оз Іссик-Куль												
5.	Паттайя												
6.	Бодрум												
7.	о. Хайнань												

8.	Атоли Фаафу												
9.	Патан												
10.	Гоа												

Питання самостійного вивчення:

1. Рекреаційний потенціал країн Центральної Азії.
2. Рекреаційний потенціал островних територій Азії.
3. Сім чудес Азії.

Теми рефератів та повідомлень:

1. Релігійні мотиви розвитку туризму в країнах Азії
2. Південно-Західна Азія як один із регіонів розвитку паломницького туризму.
3. Умови формування туристичних центрів в країнах Південно-Східної Азії.
Характеристика Південно-Східного рекреаційного району Азії.
4. Характеристика рекреаційного району Середньої Азії.
5. Характеристика рекреаційного району Азіатської частини Росії.
6. Характеристика рекреаційного району Закавказзя.

Основна рекреаційно-географічна номенклатура:

курортні райони: район Апшеронського півострова (Азербайджан), район оз. Севан, Арзні, Джермук (Арменія), Піцунда, Гудаута, Сухумі, Гагра, Батумі, Бахмаро, Боржомі, Цхалтубо, Кобулети (Грузія), район Мертвого моря, Ейлат, Ейн-Бокек, Ейн-Букек, Ейн-Геді, Нове-Зохар (Ізраїль), о. Балі (Індонезія), о. Борове, Медео, Сариагач, Алма-Арасан (Казахстан), Лімасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста, Протараса (Кіпр), район оз. Іссик-Куль, Чолпон-Ата (Киргизія), Дубай, Хата, Мереджа (ОАЕ), Паттайя, о. Пхукет (Таїланд), Анталья, Кемер, Белек, Аланья, Ізмір, Мармарис, Бодрум, Фетхіє, Памуккале, Кушадаси (Туреччина);

Курортні центри:

Азербайджан: Баку, Гянджа, Нахічевань.

Вірменія: Єреван, Кумайрі.

Грузія: Тбілісі, Гори, Сухумі, Новий Афон, Кутаїсі, Батумі, Мцхета.

Ізраїль та Палестина: Тель-Авів, Єрусалим, Яффа, Наблус, Єрихон, Хайфа, Назарет, Віфлеєм.

Індія: Делі, Бомбей, Калькутта, Агра, Мадрас.

Казахстан: Алма-Ата, Караганда, Астана, Туркестан.

Кіпр: Нікосія, Лімасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста, Протараса, Тродос.

Киргизія: Бішкек, Джалал-Абад, Ош.

Китай: Пекін, Сіань, Харбін, Гуанчжоу, Шанхай, о. Хайнань, о. Тайвань.

Малайзія: Куала-Лумпур, о. Пінанг.

Пакистан: Карачі, Лахор, Мохенджодаро, Равалпінді.

Саудівська Аравія: Джида, Мекка, Медина, Ер-Ріяд.

Сирія: Дамаск, Халеб, Латакія, Пальміра.

Таджикистан: Душанбе, Пенджикент, Ходжент, Ура-Тюбе, Ісфара, Канібадам.

Таїланд: Бангкок, Паттайя, о. Пхукет.

Туреччина: Стамбул, Анкара, Анталія, Кемер, Белек, Аланья, Ізмір, Мармарис, Бодрум, Фетхіє, Памуккале, Кушадасы.

Узбекистан: Ташкент, Фергана, Коканд, Хіва, Ургенч, Самарканд, Бухара, Маргілан, Шахрісабз, Термез.

Шрі-Ланка: Коломбо, Канді, Ратнапура, Анурадхапура.

Південна Корея: Сеул, Кенджу, о. Канхвадо.

Японія: Токіо, Кіото, Нара, Камакура, Саппоро, Осака, Нагоя, Хіросіма, Нагасакі.

Рекомендована література:

1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12,19,20,21,22,27,29,34,36,40

Семінарське заняття № 6

Тема: Рекреаційна географія країн Америки

Питання для обговорення:

1. Рекреаційний потенціал Америки та особливості його використання в рекреаційній діяльності.

2. Рекреаційна географія країн Північної Америки.
3. Рекреаційна географія країн Центральної Америки.
4. Рекреаційна географія країн Південної Америки.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту Америки нанесіть основні райони та центри розвитку туризму та рекреації.
2. Побудувати матрицю сезонності курортів Америки.

Методичні вказівки: при виконанні завдання врахувати періоди року з: найбільш сприятливими кліматичними умовами (високий сезон); достатньо сприятливими кліматичними умовами (сезон); несприятливими кліматичними умовами (низький сезон). Із урахуванням місяців року в табл. 4 напроти кожного курортного регіону потрібно поставити позначки: «++» – найбільш сприятливого сезону; «+» – сприятливого періоду відпочинку; «-» – несприятливого сезону.

Таблиця 4.

Матриця сезонності курортів Америки

№ п/п	Курорти регіону	Місяці року											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Маямі-Біч												
2.	Гавайські острови												
3.	Мар-дель-Плата												
4.	Галапагоські острови												
5.	Кубанакан												
6.	Кобакабана												
7.	Монтего-Бей												
8.	Медельїн												
9.	Форгалеза												
10.	Сент-Катарінс												

Питання самостійного вивчення:

1. Найбільш цікаві і привабливі території країн Північної Америки.
2. Рекреаційний потенціал Канадського Арктичного архіпелагу.
3. Рекреаційний потенціал Аляски.
4. Сім чудес Центральної Америки.

Теми рефератів та повідомлень:

1. Характеристика рекреаційних районів Америки.

2. Характеристика рекреаційних ресурсів Північної Америки.
3. Характеристика рекреаційних об'єктів США.
4. Рекреаційні об'єкти Канади.
5. Природоохоронні об'єкти країн Карибського регіону.
6. Рекреаційні об'єкти країн Латинської Америки.
7. Морські курорти і зони пляжного відпочинку в країнах Південної Америки.

Основна рекреаційно-географічна номенклатура:

Північна Америка:

США - Нью-Йорк, Лос-Анджелес, Лас-Вегас, Бостон, Вашингтон, Майами, Орlando, Сан-Франциско, Тусон, Сіетл, Вірджинія-Біч, Мілуоки, Гонолулу, Майамі, Атланта, Чикаго, Індіанаполіс, Монтерей, Палм-Спрінгс, Саус Лейк Тахо, Лонг-Біч, Окленд, Сакраменто, Сан-Дієго, Сан-Хосе, Лас-Вегас, Санта-Барбара, Санта-Моніка, Колорадо-Спрінгс, Денвер, Новий Орлеан, Бостон, Кембридж, Міннеаполіс, Канзас-Сіті, Сент-Луїс, Балтімор, Атлантик-Сіті, Баффало, Санта-Фе, Клівленд, Оклахома-Сіті, Портленд, Філадельфія, Пітсбург, Нью-Порт, Алтамонте Спрінгс, Дженсен Біч, Джуно Біч, Солт-Лейк-Сіті;

Канада - Оттава, Монреаль, Квебек, Торонто, Ванкувер, Вікторія, Калгарі, Ванкувер, Вінніпег, Банф, Сент-Катарінс; Грейвенхорст, Галіфакс, Кімберлі, Манітоба, Ніагара-Фолс, Річмонд, Суррей, Шарлоттаун, Едмонтон, Реджайна;

Мексика - Мехіко, Канкун, Акапулько, Мансанільо;

Південна Америка

Аргентина - Сан-Карлос-де-Барілоче, Буенос-Айрес, Кордова, Мар-дель-Плата, Мар-дельта Мірамар, Мар-дель-Сур, Науель-Уапі, Серро-Катедраль, Лас-Грутас, Ель-Кондорі, Плайас-Дорадас;

Багамські острови - Нассау, Фріпорт, Бермуда, Сент-Джорджес, Сент-Дейвідс, Сомерсет, Боаз і Айрленд;

Бразилія - Убатуба, Ілья-Бела, Натал, Форталеза, Ріо-де-Жанейро, Ботафогу, Леме, Грумарі, Лебнон Копакабана, Іпонема, Піпа, Джерікоакоара, Понта Верде, Бразилія, Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу

Барбадос – Бриджтаун;

Венесуела - Каракас, Сюдад-Болівар, Баркісімето, Порламар, острів Маргарита, Пампатар, Ла Асунсіо;

Гватемала - Гватемала, Антигуа Гватемала, Тікаль;

Гондурас - Тегусігальпа, Комаягуа, Копан;

Гаїті - Порт-о-Пренс;

Еквадор - Галапагоські острови, Атакамес, Муїс, Кіто, Гуаякіль, Бахія-де-Каракес;

Куба - Гавана, Варадеро, Кубанакан, Сороа, Санта-Марія, Бібіхагуа, Санта Лусія, Сьенфуегос, Матансас, о-ви Кайо-Коко, Кайо Санта Марія, Кайо Гільєрма, Кайо-Ларго, Ольгін, Сантьяго-де-Куба;

Колумбія Богота, Барранкілья, Медельїн, Манісалес, Калі, острови Сан-Андрес, Провіденсія і Санта-Каталіна, Летисія Тієррадентро, Сан-Агустін;

Нікарагуа - Манагуа, Леон;

Перу - Ліма, Куско, Чіклайо, Кальяо, Арекіпа;

Чилі - Невадо, Портільо, Антофагаста, Ло-Вальдес Сантьяго, Вальпараїсо, Пуерто-Монт .

Ямайка - Кінгстон, Монтего-Бей, Спаніш-Таун, Монтего-Бей, Очо Ріос, Негріл.

Рекомендована література:

1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12,19,20,21,22,27,29,34,36,40

Семінарське заняття № 7

Тема: Рекреаційна географія країн Африки, Австралії та Океанії, Антарктиди

Питання для обговорення:

1. Рекреаційний потенціал країн та особливості його використання в рекреаційній діяльності.
2. Рекреаційна географія країн Африки.
3. Рекреаційна географія Австралії та Океанії.
4. Рекреаційна географія Антарктиди.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту Африки, Австралії та Океанії нанесіть основні райони та центри розвитку туризму та рекреації.
2. Використовуючи контурну карту Антарктиди нанесіть основні антарктичні стації, які відвідуються туристами та вкажіть обсяги рекреаційних потоків..
3. Побудуйте матрицю сезонності курортів Африки, Австралії та Океанії.

Методичні вказівки: при виконанні завдання врахувати періоди року з: найбільш сприятливими кліматичними умовами (високий сезон); достатньо сприятливими кліматичними умовами (сезон); несприятливими кліматичними умовами (низький сезон). Із урахуванням місяців року в табл. 5 навпроти кожного курортного регіону потрібно поставити позначки: «++» – найбільш сприятливого сезону; «+» – сприятливого періоду відпочинку; «-« – несприятливого сезону.

Таблиця 5.

Матриця сезонності курортів Африки, Австралії та Океанії

№ п/п	Курорти регіону	Місяці року											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Марракеш												
2.	Хургада												
3.	Луксор												
4.	Пті-Кот												
5.	Касабланка												
6.	Дурбан												
7.	Крібі												
8.	Серенгеті												
9.	Морі												
10.	Кренс												
11.	Вел-Біч												
12.	Спрігвуд												

Питання самостійного вивчення:

1. Найбільш цікаві і привабливі території країн Африки, Австралії та Океанії.
2. Національні парки країн та заповідники Африки і їх рекреаційне використання.
3. Сім чудес Африки, Австралії та Океанії. ;
4. Екзотичний туризм у країнах Африки, Австралії та Океанії.
5. Українська НДС академік Вернадський та можливості її використання в туристичних цілях

Теми рефератів та повідомлень:

1. Особливості розвитку рекреаційного господарства в країнах Африки.
2. Соціально-економічні чинники формування та розвитку рекреаційних комплексів в африканських країнах.
3. Розвиток екологічного туризму в Африці.
4. Характеристика рекреаційних об'єктів та ресурсів Австралії.
5. Антарктида як об'єкт розвитку екстремального туризму.
6. Рекреаційний потенціал та рекреаційні можливості Антарктиди, особливості їх використання в туристичному бізнесі

Основна рекреаційно-географічна номенклатура:

Африка:

Курорти: Хургада, Сафага, Шарм-ель-Шейх (Єгипет), Бізерта, Хаммамет, Набель, Монастир (Туніс);

Рекреаційні центри: Каїр, Эль-Гіза, Александрія, Луксор, Асуан (Єгипет), Найробі, Момбаса (Кенія), Дар-ес-Салам, о. Занзібар, нац. парк Серенгеті (Танзанія), Туніс, Дугга, Сус, Кайруан, Сфакс (Туніс), Преторія, Йоганнесбург, Сан-Сіті, Лост-Сіті, Кейптаун, Дурбан, Кімберліт (ПАР).

Австралії та Океанії:

Рекреаційні центри: Аделаїда, Брісбен, Веллінгтон, Канберра, Крайстчерч, Мельбурн, Нукуалофа, Нумеа, Окленд, Перт, Порт-Віла, Порт-Морсбі, Сідней, Сува, Хоніара.

Рекомендована література:

1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12,19,20,21,22,27,29,34,36,40

Семінарське заняття № 8

Тема Рекреаційна географія України та її регіонів

Питання для обговорення:

1. Рекреаційний потенціал України та особливості його використання в рекреаційній діяльності.
2. Рекреаційна географія Карпатського рекреаційного району.

3. Рекреаційна географія Кримського рекреаційного району.
4. Рекреаційна географія Полісся та Поділля.
5. Рекреаційна географія інших рекреаційних територій України.

Завдання практичної підготовки:

1. Використовуючи контурну карту України нанесіть основні райони та центри розвитку туризму та рекреації.
2. Використовуючи контурну карту нанести розміщення семи чудес України.
3. Використовуючи контурну карту України нанести національні парки та заповідники України.

Питання самостійного вивчення:

1. Найбільш цікаві і привабливі території країн України:
2. Сім чудес України;
3. Сім чудес Закарпаття.

Теми рефератів та повідомлень:

1. Рекреаційний потенціал Азовського узбережжя.
2. Характеристика Дніпровсько-Дністровського рекреаційного регіону.
3. Рекреаційні можливості Карпатського рекреаційного регіону.

Основна рекреаційно-географічна номенклатура:

Алушта, Євпаторія, Ялта; Саки, Гурзуф, Коблево, Очаків, Аркадія, Кароліно-Бугаз, Чорноморка, Великий Фонтан, Лузанівка, Лебедівка, Лермонтовський, Шабо, Скадовськ, Коблево, Сергіївка, Яремча, Ворохта, Косів, Славськ, Моршин, Трускавець, Свалява, Солотвино, Любінь, Шешори, Буковель, Подобовець, Яремча, Ясіня, Яблуниця, Сойми, Перечин, Чинадійово, Кобилецька Поляна, Ворзель, Пуща-Водиця, Буча, Клавдієве-Тарасове, Лютіж, Святошин, Горинь, Дениші, Грем'яч.

Рекомендована література:

1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12,9,16,24,25,33,34,36

*Перелік питань до екзамену
з дисципліни «Рекреаційна географія»*

1. Поняття «Рекреаційна географія» та її місце в системі економічних та географічних наук.

2. Рекреаційні ресурси та їх зміст.

3. Основні функції рекреації. Зв'язок з іншими науками.

4. Рекреаційна система як об'єкт вивчення рекреаційної географії.

5. Характеристика територіальної структури рекреаційного комплексу.

6. Характеристика ознак типології територіально-рекреаційної системи
Зоріним І.В.

7. Характеристика ознак типології територіально-рекреаційної системи
за Приображенським В.С.

8. Характеристика ознак типології територіально-рекреаційної системи
за Веденіним Ю.А.

9. Природні та соціально-економічні умови формування ТРС.

10. Класифікація ТРС.

11. Туристичні ресурси та їх роль в розвитку рекреаційної діяльності.

12. Методи оцінки туристично-рекреаційних ресурсів: медико-біологічний тип оцінки; психо-естетичний тип оцінки; технологічний тип оцінки.

13. Структура часу та його роль у формуванні рекреаційних потреб.

14. Рекреаційні потреби та їх класифікація.

15. Напрями та методи дослідження рекреаційних потреб.

16. Сучасні напрями та методи дослідження рекреаційних потреб.

17. Класифікація рекреаційної діяльності.

18. Суспільні функції рекреаційної діяльності.

19. Основні типи рекреаційних територій.

20. Суспільно-географічна характеристика регіональних диспропорцій

21. розвитку національного туристичного комплексу.

22. Причини виявлення регіональних диспропорцій.

23. Геотуриське районування в концепційно-методологічній системі у спільно-географічного районування держави.
24. Підходи туристично-рекреаційного районування України.
25. Туристично-краєзнавча характеристика рекреаційної зони.
26. Умови та фактори розвитку туристично-рекреаційної системи територій.
27. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку рекреаційного бізнесу.
28. Туристично-краєзнавча характеристика рекреаційної зони.
29. Умови та фактори розвитку туристично-рекреаційної системи територій.
30. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку рекреаційного бізнесу
30. Туристично-краєзнавча характеристика рекреаційної зони.
31. Умови та фактори розвитку туристично-рекреаційної системи територій.
32. Регіональні пріоритети та перспективи розвитку рекреаційного бізнесу.
33. Характеристика умов та факторів формування туристично-рекреаційного комплексу України та її регіонів.
34. Умови використання Чорноморсько-Азовської туристично-рекреаційної зони у задоволенні рекреаційних потреб.
35. Умови використання Західноукраїнської туристично-рекреаційної зони у
36. задоволенні рекреаційних потреб.
37. Умови використання Дніпровсько-Дністровської (Центрально української) туристично-рекреаційної зони у задоволенні рекреаційних потреб.
38. Умови використання Поліської туристично-рекреаційної зони у задоволенні рекреаційних потреб.
39. Туристично-рекреаційний комплекс Закарпатської області та шляхи його
40. реформування.
41. Характеристика світового туристично-рекреаційного комплексу.
42. Рекреаційні ресурси та їх використання в світовому туристично-рекреаційному комплексі
43. Характеристика Середземноморського туристично-рекреаційного району.
44. .Характеристика Північноєвропейського туристично-рекреаційного району.
45. Характеристика Альпійського туристично-рекреаційного району.

46. .Характеристика Центральноєвропейського туристично-рекреаційного району.
47. Характеристика Північноамериканського туристично-рекреаційного району.
48. Характеристика Латиноамериканського туристично-рекреаційного району.
49. Характеристика Африканського туристично-рекреаційного району.
50. Характеристика Азіатського туристично-рекреаційного району.
51. Характеристика туристично-рекреаційного району Австралії та Океанії..
52. Рекреаційні райони Європи.
53. Рекреаційні райони Північної та Латинської Америки.
54. Рекреаційні райони Азії. Рекреаційні райони Африки.
55. Рекреаційні райони Австралії та Океанії.
56. Середземноморський рекреаційний район.
57. Рекреаційний район Північна Європа
58. Альпійський рекреаційний район.
59. Центральноєвропейський рекреаційний район.
60. Рекреаційні зони США та Канади.
61. Карибський рекреаційний район.
62. Рекреаційний райони Південної Америки.
63. Рекреаційні райони Африки.
64. Рекреаційні райони Азії.
65. Рекреаційні райони Австралії та Океанії.

Список використаних джерел

Базова література

1. Безуглий В.В. Козинець С.В. Регіональна економіка та соціальна географія світу: Посібник. [Текст] / В.В. Безуглий, С.В. Козинець; – К.: Видавничий центр „Академія”, 2003. – 688с.
2. Голиков А.П. Вступ до економічної і соціальної географії: Підручник. [Текст] / А.П. Голиков, та інші. – К.: Либідь, 1997. – 320с.
3. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні [Текст] / В.Ф. Кифяк; – Чернівці: Книги – XXI, 2003. 300с.
4. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг(геопросторовий аспект) [Текст] / О.О. Любіцева; – К.: «Альтерпрес», 2002. – 436с.
5. Масляк П.О. Рекреаційна географія [Текст] / П.О. Масляк; – К.: Знання, 2008.-343с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг. [Текст] / М.П. Мальська, Н.В.Антонюк, Н.М. Ганич;– К.: Знання, 2008. – 661с.
7. Шаблія О.І. Соціально-економічна географія України: Навчальний посібник [Текст] / О.І. Шаблія та інші. - Львів: Світ, 2000. – 680с.
8. Скрипник Н.Я. Рекреаційна географія: навчальний посібник [Текст] / Н.Я. Скрипник; – К.; Центр учбової літератури, 2013. – 296с.
9. Стафійчук В.І. Рекреалогія Навчальний посібник [Текст] / В.І. Стафійчук; – К.: Альтерпрес, 2006. – 264с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія [Текст] / Н.В. Фоменко; - К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312с.
11. Юрківський В.М. Країни світу [Текст] / В.М. Юрківський; – К.: Либідь, 1999. – 366с.
12. Юрківський В.М. Регіональна економіка і соціальна географія. Зарубіжні країни [Текст] / В.М. Юрківський; - К.: Либідь, 2001.- 416с.

Допоміжна література

13. Веденин, Ю.А., Зорин И.В. Социальные аспекты изучения территориальных рекреационных систем [Текст] / Ю.А. Веденин, И.В. Зорин // Вопросы географии – 1973, вип. 93 – 21-39с.

14. Винниченко І.І. Середовище тур бізнесу [Текст] / І.І. Винниченко; – К.: Академперіодика, 2006. -220с.

15. Географічна енциклопедія України. [Текст] у 3 томах/ За ред. О.М. Маринич . - К.: Українська енциклопедія ім. М.Бажана, т. 1,1989.-416с.; т. 2, 1990. – 480с; т. 3,1993. – 480с.

16. Олійник Б. Вибрані твори [Текст] : у 2 т. Т. 2 . Переклади. Публіцистика / Б. Олійник ; уклад. А. Я. Слободяник та ін. ; ілюстр. В. Є. Перевальського, М. І. Омельчук. – К. : Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2006. – 605 с. : фотоілюстр.

17. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу [Текст] /О.Ю. Дмитрук; - К.: «Альтерпрес», 2004. – 192с.

18. Кусков А.С. Рекреационная география: Учебно-методический комплекс [Текст] / А.С.Кусков, В.Л.Голубева, Т.Н.Одинцова. – М.: Флінта: МПСИ, 2005. – 496с.

19. Мазур Ф.Ф. Соціально-економічні умови розвитку рекреаційної індустрії (на прикладі Карпатського регіону) [Текст] / Ф.Ф. Мазур; – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 96с.

20. Мацала В.І. Рекреаційні ресурси Закарпатської області та їх економічна оцінка [Текст] / В.І. Мацала; – Ужгород, 1996. – 62с.

21. Николаенко Д.В. Рекреационная география [Текст] / Д.В. Николаенко; – Москва: ВЛАДОС, 2001. -288.

22. Царик Л., Чернюк Г. Природні рекреаційні ресурси: методи оцінки та аналізу. [Текст] / Л.Царик, Г.Чернюк – Тернопіль, 2001. – 188с

Інформаційні ресурси

23. www.moz.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я –

24. www.rada.gov.ua – Сервер Верховної Ради України.

25. www.nau.kiev.ua – Нормативні акти України.

26. www.ukrpravo.com – Українське право.
27. www.ezi.ru – енциклопедичний словник.
28. www.kmu.gov.ua – Сайт органів Виконавчої влади в Україні.
29. www.wellnessgeo.ru – інформація щодо відновлення організму за рахунок використання курортних засобів та умов.
30. www.medinfo.home.mi.org – довідкова медична інформація.
31. <http://www/greentour.com.ua> Режим доступу: Туризм сільський зелений. Особливості організації.
32. <http://www.medtour.info/aboutresorts/classification/kumiss/> – інформація про кумисолікування і кумисолікувальні курорти.
33. <http://www.medtour.info/aboutresorts/kurort/> – велика кількість інформації про різноманітні курорти, їхня класифікація, курорти світу.
34. <http://webdesign.perm.ru/006/01/Balneol.html> – бальнеологічні курорти світу (текстовий варіант). Розглядається за регіонами і країнами світу.
35. <http://rmat-english.narod.ru/slovar/slovar.htm> – Туристський термінологічний словник (Зорін І.В., Квартальнов В.А.).
36. www.world-tourism.org
37. www.travel-web.com
38. www.hotels.net
39. www.tourism.gov.ua
40. www/travel.com.ua
41. <http://www.countries.ru/index.cgi?pid=5> – сайт про країни світу.
42. <http://www.geo2000.nm.ru/> – сайт «Географія країн світу».
43. http://www.votpusk.ru/america_n.asp – сайт «Туристський атлас світу».
44. <http://www.best-of-africa.ru/> - сайт «Країни та острови світу».
45. <http://www.krugosvet.ru/countries.htm> - сайт «Енциклопедія країн світу».
46. <http://geo.historic.ru/> сайт про країни світу (фізична карта, довідкові матеріали).
47. <http://maxpj.ru/> - сайт «Країнознавство» (все про країни світу).

ДОДАТКИ

Додаток А

ГЕОГРАФІЧНА НОМЕНКЛАТУРА

Групи курортів і рекреаційних центрів країн ЄВРОПИ:

Країна	Рекреаційні центри, курорти
Чехія	Карлові-Вари, Маріанське-Лазне, Франтішков-Лазне, Тепліце.
Іспанія	о. Мальорка, Балеарські о-ви, Канарські о-ви Ібіца, Малага, Коста-Брава, Коста-Бланка, Коста-дель-Соль
Швейцарія	Санкт-Моріц, Кран-Монтана, Давос, Лозан, Церматт, Баден.
Франція	Аркашон, Сен-Жан-де-Люз, Біаріцц, Сулак-сюр-Мер, Сен-Поль-Сюр-Мер, Шатолайн, Мімізан-Плаж, Конті-Плаж, Осегор, Сібур та ін.
Болгарія	Варна, Бургас, Албена, Сонячний День, Боровець, Вітоша, Банско
Італія	Ріміні, Річчоне, Каттоліка, Річчоне, Червія, Градо, Рюміні, Пезаро
Чорногорія	Будва, Бечечі, Ада Бояна, Бар, Ігало;
Франція	Антиб, Канни, Ніцца, Сен-Тропез, Монте-Карло
Італія	Алассіо, Сан-Ремо, Альбісола-Маріне, Бордігера, Раппало, Нерві, Сестрі-Леванте, Порто-фіно, Леванто, Віареджо;
Фінляндія	Турку, Рованіємі, Лахті, Тампере, Віхті, Рука, Котка
Іспанія	Аліканте, Бенідорм, Ганді, Хавеа Бенікосім
Кіпр	Нікосія, Лімасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста, Протараса, Тродос.
Італія	Сорренто, Амальфі, Позитано, Касамічола-Терме, Анці, Лідо-ді-Остія ;
Норвегія	Гейло, Ліллехаммер, Хафьель, Квітфьель, Гаусдал, Гала, Хемседал
Хорватія	Шібеник, Дубровник, Рієка, Спліт, острів Корка
Грузія	Піцунда, Гудаута, Сухумі, Гагра, Батумі, Бахмаро, Боржомі, Цхалтубо, Кобулети
Німеччина	Вісбаден, Кюлунгборн, Бад Зальціг, Баден-Баден, Бад Годсберг, Бад Хеннінген, Оберхоф, Обервізенталь.
Хорватія	Шибеник, Дубровник, Пореч, Рієка, Іванич-Град
Словаччина	Штребське-Плесо, Ясна, Бардежовське Купеле, Тренчіанске Тепліце, Лучки, Коритниця, Любохня, Піештяны, Дудінце, Бардейов, Новий Смоковець, печера Бистра
Румунія	Пояна-Брашов, Констанца, Мангалія, Буштени, Бейле-Фелікс, Бейле-Еркулане, Ефорі-Норд, Мамайя, Ефорія, Мангалія, Текиргіоле
Польща	Закопане, Сопот, Криниця, Івонич-Здруй, Щавниця, Свіноуйсьце, Камень-Поморські
Іспанія	Коста-Брава, Коста-Дорада, Коста-Бланка, Коста-дель-Соль, Коста-де-Валенсія, Коста-де-Асаар,
Греція	п-ов Халкідікі, о. Родос, Лутракі
Австрія	Сан-Антон, Лех, Заальбах, Інсбрук, Сант-Йохан, Піцталь, Карінтія, Сант-Вольфганг, Хінтертукс.
Туреччина	Аланія, Анталія, Белек, Кемер, Мармарис, Сіде, Фетхіє

Франція	Віші, Ев'ян, Мірамар, Котре, , Ваньєр-де-Люшон, Лурд, Ла-Бурбуль
Швеція	Оре, Селем, Гетеборг і Мальме
Словенія	Блед, Похор'є, Краньска Гора, Добрна
Австрія	Бад-ХальБад-Ішль, Бад-Блюмау, Бад-Дюррнберг.
Угорщина	Балатонфельдвар, Балатонфюред, Хевіз

Групи курортів і рекреаційних центрів країн АМЕРИКИ:

Країна	Рекреаційні центри, курорти
США	Дейтрона-Біч, Кі-Вест, Гавайські острови, Гонолулу, Кліфтон-Спрінгс, Саратога-Спрінгс, Маунт-Клеменс, Ворм-Спрінгс, Канзас-Сіті, Сент-Луїс, Балтімор, Атлантик-Сіті, Баффало, Санта-Фе, Санта-Барбара, Лонг-Біч, Сан-Дієго, Санта-Круз, Санта-Каталіна, Санта-Моніка, Маямі-Біч, Вест-Палм-Біч, Лонг-Біч, Лонг-Бранг, Лейк-Плксід, Нью Порт, Лас-Вегас, Тусон, Долина Смерті, Великий Каньйон, Місячні кратери, Ніагарський водоспад, Мамонтова печера;
Аргентина	Сан-Карлос-де-Барілоче, Буенос-Айрес, Кордова, Мар-дель-Плата, Мар-дельта Мірамар,
Венесуела	Каракас, Сюдад-Болівар, Баркісімето, Порламар, острів Маргарита, Пампатар, Ла Асунсіо;
Канада	Квебек, Торонто, Ванкувер, Вікторія, Калгарі, Ванкувер, Вінніпег,
Ямайка	Кінгстон, Монтего-Бей, Очо Ріос, Негріл
Еквадор	Галапагоські острови, Атакамес
Куба	Гавана, Варадеро, Кубанакан, Сороа, Санта-Марія, Бібіхагуа, Санта Лусія, Сьенфуегос, Матансас, о-ви Кайо-Коко, Кайо Санта Марія, Кайо Гільєрма, Кайо-Ларго, Ольгін, Сантьяго-де-Куба;
Бразилія-	Ріо-де-Жанейро, Копакабана, Понта Верде, Бразилія, Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу;
Ямайка	Кінгстон, Монтего-Бей, Спаніш-Таун, Монтего-Бей, Очо Ріос, Негріл;
Чилі	Невадо, Портільо, Антофагаста, Ло-Вальдес Сантьяго, Вальпараїсо, Пуерто-Монт;
Перу	Ліма, Куско, Чіклайо, Кальяо, Арекіпа;
Нікарагуа	Манагуа, Леон;
Колумбія	Богота, Барранкілья, Медельїн, Манісалес, Калі, острови Сан-Андрес, Провіденсія і Санта-Каталіна, Летисія Тієррадентро, Сан-Агустін;
Еквадор	Галапагоські острови, Атакамес , Муїс, Кіто, Гуаякіль, Бахія-де-Каракес;
Гондурас	Тегусігальпа, Комаягуа, Копан;
Гватемала	Гватемала, Антигуа Гватемала, Тікаль;
Бразилія	Убатуба, Ілья-Бела, Натал, Форталеза, Ріо-де-Жанейро, Ботафогу, Леме, Грумарі, Лебнон Копакабана, Іпонема, Піпа, Джерікоакоара, Понта Верде, Бразилія, Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу;

Групи курортів і рекреаційних центрів країн АЗІІ:

Країна	Рекреаційні центри, курорти
Таїланд	Паттайя, о. Пхукет

Індія	Пурі, Гоа, Керала, Кедар, Куш Кальян, Гадж Махал, Колката, Ченнай
Малайзія	Пангкор, Пенанг, Борнео, Тіоман, Куала-Лумпур, о. Пінанг.
Індонезія	о-ви Балі, Ява, Суматра, Ламбок, м. Сулавесі, Калімантан, Комодо, Нуса Дуа;
Мальдіви	Атоли Фаафу, Атол Південний Мале, Північний Мале, Баа, Атоли Південний і Північний Арі, Атоли Лаванї, Алавелі, Маччафуші, Вілігілі-Вару, Еллаїду, Батала, Рангалі-Фінолу;
Кіпр	Нікосія, Лімасол, Ларнака, Пафос, Фамагуста, Протараса, Тродос;
Непал	Катманду, Джулікель, Чітван, Лумбіні, Патан, Нагаркот, Покхара, Бхактапур ;
Японія	Токіо, Кіото, Нара, Камакура, Саппоро, Осака, Нагоя, Хіросіма, Нагасакі, Камакура, Саппоро;
Ізраїль	Тель-Авів, Ейлат, Натанья, Єрусалим, Яффа, Наблус, Єрихон, Хайфа, Назарет, Віфлеєм;
Саудівська Аравія	Дамман, Джидда, Ель-Хубар, Мекка, Медина, Ер-Ріяд;
Таїланд	Ча-Ам, Хуа-Хин, Бангкок, о. Самуї, о. Самет, о. Пхі-Пхі, о. Паттайя, о. Пхукет;
Туреччина	Анталія, Кемер, Аланья, Ізмір, Мармарис;
Південна Корея	Сеул, Кенджу, о. Канхвадо.
Шрі-Ланка	Негомбо, Берувела, Когалла, Калутара Анурад-Хапура, Полоннаруві, Коломбо, Канді, Ратнапура, Анурадхапура.
Узбекистан	Ташкент, Фергана, Коканд, Хіва, Ургенч, Самарканд, Бухара, Маргілан, Шахрісабз, Термез;
Туреччина	Анталія, Стамбул, Анкара, Кемер, Белек, Аланья, Ізмір, Мармарис, Бодрум, Фетхіє, Памуккале, Кушадаси;
Таджикистан	Душанбе, Пенджикент, Ходжент, Ура-Тюбе, Ісфара, Канібадам;
Сирія	Дамаск, Халеб, Алеппо, Латакія, Пальміра;
Пакистан	Карачі, Лахор, Мохенджодаро, Равалпінді;
Китай	Пекін, Сіань, Харбін, Гуанчжоу, Шанхай, о. Хайнань, о. Тайвань. Шанхай, Макао, Сянган (Гонконг), Чунцин;
Киргизія	Бішкек, Джалал-Абад, Ош;
Грузія	Тбілісі, Гори, Сухумі, Новий Афон, Кутаїсі, Батумі, Мцхета;
Вірменія	Єреван, Кумайрі;
Азербайджан	Баку, Гянджа, Нахічевань;

Групи курортів і рекреаційних центрів країн АФРИКИ:

Країна	Рекреаційні центри, курорти
Марокко	Агадір, Рабат, Марракеш, Фес, Мекнеш, Касабланка, Ес-Сувейра (Могадор), Укаймеден;
Єгипет	-Хургада, Сафага, Шарм-ель-Шейх, Луксор, Александрія, Духаб, Марса-Алам, Нувейба, Таба, Ель-Гіза, Асуан;
Сенегал	Скірінг, Карабан, Горі, Лез Альманді, Пті-Кот, Салі;

Нігерія	-Лагос, Калабар, Ібадан, Оніча, Кацина і Кано;
Ангола	Луанди і Намібу Кісама, Порту-Алешандрі (Йона), Камея, Муна, Кванза-Сул, Лвандо, Міландо;
Камерун	Коруп, Ваза, Бубанджида, Бенуе, Джа, Кампо, Коуссері;
Танзанія	Дар-ес-Салам, о. Занзібар, <i>національний парк Серенгеті</i> ;

Групи курортів і рекреаційних центрів АВСТРАЛІЇ ТА ОКЕАНІЇ:

Країна	Рекреаційні центри, курорти
Австралія	Аделаїда, Канберра, Дейлсфорд, Морі, Спрінгвуд, Голден Кост, Брісбен, Кулангатта, Соутпорт, Вел Біч, Перта, і о. Тасманії, Сідней, Кулум, Нуза Хед, Кернс, Ліндеман, Дайдрім Хейман, Крайстчерч, Мельбурн;
Нова Зеландія	Раглан, Кафіа, Окленд, Веллінгтон, Крайстчерч; <i>національні парки:</i> Маунт-Кук, Тонгаріро, Фьордленд, Уревера озеро Роторуа;

КОРОТКИЙ СЛОВНИК ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Відпочинок (дозвілля) – це специфічна діяльність людини не спрямована на задоволення нагальних потреб; – будь-яка діяльність (або бездіяльність) спрямована на відновлення сил людини.

Вільний час – частина позаробочого часу який використовується для фізичного, інтелектуального розвитку й відпочинку. Наявність вільного часу є необхідною умовою здійснення рекреаційної діяльності. Вільний час це динамічна категорія, що носить риси певної епохи, соціальної групи і змінюється як по обсягу, так і по змісту.

Елементарні рекреаційні заняття (ерз) – внутрішньо цілісна, однорідна, не роздільна на технологічні компоненти рекреаційна діяльність.

Історико-культурні рекреаційні ресурси – це історичні особливості, об'єкти і явища матеріальної і духовної культури, які були створені в процесі історичного розвитку і створюються в сучасних умовах, певної території і можуть бути використані для задоволення духовних, пізнавальних і інтелектуальних рекреаційних потреб.

Лікувальні мінеральні води – природні води, які містять у собі в підвищених концентраціях ті чи інші мінеральні (рідше органічні) компоненти і гази і мають які-небудь фізичні властивості (радіоактивність, температура, реакція середовища та ін.), що визначає їхню лікувальну дію на організм людини, і яка відрізняється «у тій чи іншій мірі від дії прісної води»

Оцінка рекреаційних ресурсів – процедура визначення якостей певного рекреаційного об'єкту відповідно до способу його використання для задоволення потреб суспільства, галузі, закладу або рекреанта.

Природні лікувальні (курортні) ресурси – це складова рекреаційних ресурсів, які мають обмежене поширення або невеликі запаси у місцевостях з особливо сприятливими і ефективними для використання з метою лікування, медичної реабілітації та профілактики захворювань. До них належать: мінеральні і термальні води, лікувальні грязі, озокерит, ропа лиманів та озер, морська вода, природні

об'єкти і комплекси із сприятливими для лікування кліматичними умовами. Природні рекреаційні ресурси – природні та природно-технічні геосистеми, природні об'єкти явища і процеси, що мають необхідні якісні і кількісні параметри для організації рекреаційної діяльності.

Рекреант – особа, яка відновлює свої розумові, духовні і фізичні сили на спеціалізованих територіях. Рекреаційна географія це комплексна географічна наука і навчальна дисципліна, яка вивчає територіальну організацію рекреаційного господарства та особливості рекреаційної діяльності людини в межах певних територій – територіальних рекреаційних систем різних типів і рангів.

Рекреаційна діяльність – діяльність у вільний час, спрямована на відновлення й розвиток психічних, фізичних і духовних сил людини; – це система заходів, зв'язаних з використанням вільного часу для оздоровчої, культурно-пізнавальної діяльності людей на спеціалізованих територіях, і характеризується, у порівнянні з іншими видами діяльності, зміною, різноманітністю, незвичністю поведінки людей і самоцінністю процесу.

Рекреаційна освоєність території – це досягнутий рівень господарського потенціалу рекреації в процесі територіального поділу праці; – стан розвитку рекреаційної функції на певній території (акваторії) за певний період.

Рекреаційна ємність – число осіб (рекреантів), які без істотного збитку для природного комплексу можуть знаходитися на певній території в одиницю часу.

Рекреаційна територія (акваторія) – складова земельного фонду (водного простору), що використовується в туризмі, лікуванні й відпочинку. Виділяють такі функціональні типи рекреаційних територій: лікувальний, оздоровчий, спортивний, пізнавальний.

Рекреаційне зонування – процес в ході якого ідентифікуються ділянки територій з різним призначенням для рекреаційного використання з відповідними режимами і інтенсивністю рекреаційної діяльності.

Рекреаційне освоєння – це багатобічний процес пристосування території для тих або інших видів рекреаційних занять і їхніх комбінацій.

Рекреаційне природокористування – це цілісний процес, що поєднує в собі

організацію рекреаційної діяльності на основі використання природних ресурсів і умов, задоволення рекреаційних потреб населення й попередження негативних змін у навколишнім середовищі під впливом рекреаційної діяльності.

Рекреаційні потреби – вимоги до умов відновлення сил людини. Рекреаційні потреби проявляються на трьох рівнях організації людей: суспільні, групові, індивідуальні.

Рекреаційні ресурси – це об'єкти і явища природного і антропогенного походження які мають сприятливі кількісні і якісні характеристики і використовуються або можуть бути використані для організації рекреаційної діяльності.

Рекреаційно-ресурсний потенціал – сукупність природних, історико-культурних та соціально-економічних умов організації рекреаційної діяльності на певній території; – спроможність рекреаційних ресурсів до відновлення і витримування певних рекреаційних навантажень з урахуванням екологічних критеріїв.

Рекреація – це широке коло специфічних видів діяльності людей, спрямованих на відновлення фізичних і духовних сил реалізація яких проходить на спеціалізованих територіях (як в межах, так і поза межами постійного проживання) і здійснюється у вільний час.

Рекреаційний кадастр – це систематичний перелік даних, що включають якісний та кількісний опис природних та антропогенних об'єктів рекреаційного призначення, їх місцезнаходження, ступінь вивчення, рекомендації щодо використання та необхідні природоохоронні заходи.

Соціально-економічні рекреаційні ресурси – вся сукупність підприємств, закладів та організацій матеріального виробництва та невиробничої сфери, відповідні трудові ресурси, які забезпечують виробництво, розподіл, реалізацію та споживання товарів та послуг, здатних задовольняти рекреаційні потреби.

Тип рекреаційної діяльності – однорідне угруповання елементарних рекреаційних занять, кожне з яких взаємозамінне й альтернативно для всіх інших елементарних рекреаційних занять даної групи.

Туризм – одна з форм рекреації, тимчасовий виїзд людей з місця свого постійного проживання в іншу країну або місцевість у межах своєї країни з метою оздоровлення, пізнання, професійно-ділових та інших цілях, без заняття оплачуваною діяльністю у відвідуваному місці на термін, що перевищує 24 години до одного року й із зобов'язанням покинути країну або місце перебування в певний строк.

Цикл рекреаційної діяльності (црд) – взаємопов'язане і взаємообумовлене сполучення типів рекреаційної діяльності, яке виникає на основі ведучого мотиву рекреаційної діяльності; – програма відпочинку, яка дозволяє на основі поведінкових можливостей і зразків реалізувати певні рекреаційні цілі, мотивації і вимоги рекреантів в конкретних умовах.

Навчально-методичне видання

Рекреаційна географія .
Методичні рекомендації
Укладач *Л.І. Медваідь*

Тираж 10 пр

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №
4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий центр МДУ
89600 м. Мукачево